

[Aksel Larsen.]

noget valg. Vi må tilslutte os de syv, og derfor stemmer jeg for godkendelse af konventionen.

Ole Bjørn Kraft: Da jeg har deltaget i de forhandlinger, der har været ført i tinget om markedsplanerne, og også har ytret mig i sagen i Europarådet i Strasbourg, vil jeg i forlængelse af de udtalelser, mit partis ordfører har fremsat, gøre nogle bemærkninger, også til motivering for min stilling ved afstemningen her i salen.

Det første, jeg vil understrege, er, at den udgang, som forhandlingerne om det europæiske økonomiske samarbejde har fået, og som nu for Danmarks vedkommende i det mindste midlertidigt fuldbyrdes ved vor tiltrædelse af det ydre frihandelsområde, efter min mening er uheldig og farlig. Der er god grund til at frygte følgerne af en europæisk opdeling i to hinanden modstående økonomiske grupper, hvis der ikke hurtigt bliver tilvejebragt et samarbejde eller allerhelst en sammensmeltning i en større organisation mellem dem. Efter min mening er det ikke blot i økonomisk henseende, at faren er en realitet; også politisk kan det føre til en dybtgående og uheldig splittelse. Forholdet er nemlig det, at økonomiske modsætninger — og sådanne kan jo let udvikle sig i den situation, hvori vi nu kommer til at befinde os — meget let uddyber og forstærker de politiske modsætninger; det kan altså føre til en politisk deling i Europa, og det har Europa ikke råd til. Modsat ved man, også af erfaring, at et virkeligt økonomisk samarbejde har en tendens — og en lykkelig tendens — til at udjævne og formilde politiske modsætninger. Den situation, der foreligger, mener jeg både kunne og burde have været undgået.

For de to oppositionspartier her i tinget er stillingen den, at vi ved regeringens pludselige beslutning i sommer blev bragt i og i dag befinder os i en tvangssituation. Når vi til trods herfor — og jeg vil gerne tilslutte mig den motivering, mit partis ordfører har givet herfor — stemmer for traktaten, betyder det ikke, at vi ønsker at tage et medansvar for, hvad der er gået forud eller for, at der for os i dag faktisk ikke foreligger nogen anden mulighed. Jeg

vil sige det så stærkt, at jeg tror, at Danmark har forspildt en stor historisk chance for en virkelig europæisk indsats. Hvis man havde tilvejebragt de forfatningsmæssige forudsætninger og arbejdet for og besluttet sig til en tilslutning til de seks, tror jeg, at Danmark med en sådan handling ikke blot ville have åbnet dørene til den europæiske økonomiske union for sig selv, men samtidig have sat en udvikling i skred, der ikke kunne resultere i andet end det store samlede frihandelsområde, som vi alle ønsker. Den mulighed, som her forelå, blev imidlertid ikke forsøgt, den var end ikke ønsket; man ville den ikke. Det er jo sandheden, at trods alle udtalelser om den åbne dør og om at prøve alle muligheder og ikke træffe beslutning, ville man ikke tilslutningen til de seks.

Nu bliver vi — og det kan ikke være anderledes, således som stillingen er, det erkender jeg — medlem af det ydre frihandelsområde, men jeg tror ikke, vi skal blive det med tryghed. Vi bliver medlem af et økonomisk samarbejde, der vil være domineret af en enkelt stormagt, af dens indflydelse og synspunkter, nemlig England. Alle de mindre stater vil i dette samarbejde ikke kunne undgå at have en svagere stemme, og allersvagest måske Danmark; vi må nemlig vide, at hvad vore landbrugsinteresser angår, har vi meget få, hvis vi overhovedet har nogen, virkelige venner, der vil støtte os, hvis vi kommer i vanskeligheder, hvad landbrugseksporten angår. Det er en situation, som man må se på med bekymring.

Jeg vil gerne tilføje, at jeg tror, at når man nu ikke ville træffe beslutning om at gå ind i de seks, men traf beslutningen om at tilslutte sig de syv, så ville det have været godt, om man havde virkeliggjort tanken om den nordiske toldunion inden for de syv. Det ville have været en styrke ikke bare for os selv, men også for de andre nordiske lande, som nu står ret svagt i den nye organisation; men de nordiske regeringer — det er ikke alene den danske — bøjede sig for andres, og dér igen særlig Englands, modstand og satte ikke en virkelig politisk vilje ind på at få tilvejebragt den nordiske toldunion. Derved har man også medvirket til, i det mindste indtil videre — jeg håber